

Ontwikkelingspsychologie deel 2: voorbeeldexamenvragen.

Deel 1: Adolescentie.

1. ... was de bekendste aanhanger van de idee van “Storm and stress”, die je ook terugvindt bij Tegenover deze idee staat de alternatieve visie van ... die de invloed van de sociale omgeving beklemtoont.
 - a. Mead – Freud – Hall.
 - b. Hall – Freud – Mead.
 - c. Hall – Mead – Freud.
 - d. Freud – Piaget – Mead.

2. Welke van de volgende uitspraken is juist?
 - a. De effecten van de timing van de puberteit zijn van blijvende aard voor jongens, maar niet voor meisjes.
 - b. De samenhang tussen de veranderingen in de hersenen tijdens de adolescentie en de hormonen die de puberteit op gang brengen is niet duidelijk aangetoond.
 - c. De afscheiding van groeihormoon wordt bij meisjes bevorderd door oestrogenen en bij jongens door androgenen.
 - d. Leptine bevordert de spiermassa en anabole steroïden hebben een belangrijke signaalwaarde voor het op gang brengen van de puberteit.

3. Welke van de volgende conclusies over het onderzoek over slaap bij adolescenten is juist?
 - a. Lang uitslapen tijdens het weekend is een goede manier om de slaap die men tijdens de week gemist heeft, in te halen.
 - b. De neiging om later te gaan slapen neemt af met de groei in de puberteit.
 - c. Later beginnen met school lost de problemen met cognitieve taken niet helemaal op.
 - d. Tijdens de adolescentie treden veranderingen in het slaappatroon op door een verhoogde gevoeligheid van de hersenen voor bepaalde chemische boodschappen.

4. Welke van de volgende uitspraken is juist?
 - a. Alle holebi-jongeren gaan door een opeenvolging van drie stadia: verwarring, zich anders voelen en aanvaarding.
 - b. De bewustwording bij holebi-jongeren dat zij anders zijn dan anderen grijpt vroeger plaats bij meisjes dan bij jongens.
 - c. Door er openlijk voor uit te komen tegenover zichzelf en anderen kunnen holebi-jongeren hun seksuele oriëntatie integreren in hun breder gevoel van identiteit.
 - d. Vele holebi-jongeren vertellen eerst hun ouders over hun seksuele oriëntatie en daarna hun goede vrienden

5. Welke van de volgende uitspraken is juist?
 - a. De verschillen tussen jongens en meisjes zijn even groot op taken die gaan over mentale rotatie, ruimtelijke perceptie en ruimtelijke visualisering.
 - b. Het feit dat jongens betere ruimtelijke vaardigheden hebben, draagt ertoe bij dat zij ingewikkelde wiskundige problemen vlotter oplossen.
 - c. In alle studies varieert de ruimtelijke vaardigheid mee met het niveau van “mannelijke” hormonen (androgenen) in de loop van de dag bij mannen en vrouwen.

- d. Geslachtsverschillen in ruimtelijke vaardigheden komen vroeg in de ontwikkeling tot uiting maar blijven niet aanwezig gedurende de hele levensloop.

6. Welke van de volgende uitspraken is juist?

- a. Seksuele opvoeding op school bevordert seksuele activiteit op jonge leeftijd.
- b. Vrijwilligerswerk doen dat aansluit bij de eigen interesses heeft geen effect op de preventie van tienerzwangerschappen.
- c. Seksuele opvoeding moet de brug slaan tussen wat jongeren weten over seks en hun seksueel gedrag.
- d. Betere vooruitzichten inzake opleiding en beroep vormen geen goede reden om het krijgen van kinderen uit te stellen.

7. Welke van de volgende uitspraken is juist?

- a. Adolescenten die experimenteren met drugs vertoonden impulsief en storend gedrag in hun kindertijd.
- b. Adolescenten die experimenteren met drugs zijn psychologisch gezond en nieuwsgierig van aard.
- c. Experimenteren met drugs en misbruik van drugs kunnen met dezelfde soort van preventieve aanpak bestreden worden.
- d. Omvattende behandelingsprogramma's in verband met druggebruik kennen een geringe mate van herval.

8. Adolescenten die hoge scores halen op metingen van de persoonlijke legende en ... vertonen meer risicogedrag.

- a. ... impulsiviteit ...
- b. ... zucht naar sensatie ...
- c. ... het imaginair publiek ...
- d. ... idealisme ...

9. Als reactie op het Heinz-dilemma zegt Maria: "De wet was uitgevaardigd om mensen te beschermen, in dit geval benadeelt ze de vrouw van Heinz. Daarom moet hij het medicament stelen. Want door de wet te overtreden, handelt hij eigenlijk in lijn met de oorspronkelijke bedoeling van die wet." Welk stadium van morele ontwikkeling volgens Kohlberg is dit?

- a. Stadium 3 – sociale samenwerking.
- b. Stadium 4 – behoud van sociale orde.
- c. Stadium 5 – sociaal contract.
- d. Stadium 6 – universele ethische principes.

10. Welke van onderstaande reeksen is intern niet consistent?

- a. Gezinsinterventie – betrekken bij positieve activiteiten – uit de buurt houden van gewelddadige leeftijdsgenoten.
- b. Neurotransmitters – risicogedrag – depressie.
- c. Gevaarlijke buurt – afwezigheid vader – vroeg doormaken van puberteit.
- d. Controlerende ouders – boulimia nervosa – depressie.

11. Adolescenten uit etnische minderheidsgroepen hebben vaak een ... of ... status wat hun etnische identiteit betreft. Jongeren uit deze groepen die een ... hebben, hebben meestal de status Achievement in andere identiteitsdomeinen.

- a. Moratorium – Diffusion – duidelijk etnische.
- b. Diffusion – Moratorium – biculturele.
- c. Moratorium – Foreclosure – duidelijk etnische.
- d. Diffusion – Foreclosure – biculturele.

12. Welke conclusie kan je trekken uit het onderzoek over burgerlijke verantwoordelijkheid bij adolescenten?

- a. Het effect van buitenschoolse activiteiten en van lidmaatschap in jeugdorganisaties op burgerlijk engagement blijft niet duren tot in de volwassenheid.
- b. Een democratisch klimaat op school bevordert het gevoel van burgerlijke verantwoordelijkheid.
- c. Adolescenten die door hun ouders ertoe aangezet worden om zelf een eigen mening te vormen, schrijven sociale problemen vooral toe aan individuele factoren.
- d. Jongeren die sociale problemen toeschrijven aan situationele en maatschappelijke factoren hebben minder altruïstische doelen.

13. Welke conclusie kan je trekken uit het onderzoek over delinquentie bij adolescenten?

- a. Adolescenten die op latere leeftijd delinquentie vertonen, waren als kind emotioneel negatief, rusteloos en koppig.
- b. De onderzoeksbevindingen zijn het duidelijkst bij meisjes.
- c. De gedragsproblemen van adolescenten die op latere leeftijd delinquent worden, hebben te maken met de context van de leeftijdsgenoten.
- d. Het feit dat adolescenten op jongere leeftijd delinquentie vertonen is te verklaren door biologische risicofactoren en niet door omgevingsfactoren.

14. Tijdens de adolescentie heeft de zelfwaardering de neiging om ...

- a. ... geleidelijk aan toe te nemen.
- b. ... meer negatief te worden.
- c. ... grote schommelingen te vertonen.
- d. ... stabiel te blijven.

15. In de vroege adolescentie is de versterking van de geslachtsrollen (“gender intensificatie”) ...

- a. ... sterker voor jongens.
- b. ... nog geen belangrijke kwestie.
- c. ... even sterk voor jongens als voor meisjes.
- d. ... sterker voor meisjes

16. Hoeveel meer komt depressie voor bij meisjes dan bij jongens in de adolescentie?

- a. 2x
- b. 4x
- c. 3x
- d. Even vaak.

17. Waarin verschilt de pre-conventionele fase van de conventionele fase?

- a. Reciprociteit.
- b. Sociale regels.
- c. Universele ethische principes.
- d. Coöperatie in de samenleving.

18. Bij welke morele fase wordt extern gecontroleerd?

- a. Pre-conventionele fase.
- b. Conventionele fase.
- c. Post-conventionele fase.
- d. Universele ethische principes.

19. Welke stelling in verband met anorexia nervosa en boulimia nervosa is fout?

- a. Boulimia nervosa kan je verhelpen door middel van antidepressiva.
- b. Mensen met anorexia nervosa voelen zich schuldig als ze eten.
- c. Homoseksuele jongens zijn ook vatbaar voor anorexia nervosa.
- d. Boulimia nervosa komt meer voor in de vroege puberteit.

20. De belangrijkste twee factoren in het zelfconcept van de adolescent zijn ... en ...

- a. Fysieke aantrekkelijkheid – schoolresultaten.
- b. Familiebanden – populariteit.
- c. Atletisch vermogen – academische prestaties.
- d. Morele waarden – persoonlijke waarden.

21. Jongens zijn beter dan meisjes in wiskundige oefeningen met ...

- a. ... mentaal roteren.
- b. ... ruimtelijke vaardigheden.
- c. ... algemene meetkunde.
- d. ... simpele bewerkingen.

22. Welke van volgende conclusies over het onderzoek over slaap bij adolescenten is juist?

- a. Tijdens de adolescentie treden veranderingen in het slaappatroon op door een verhoogde gevoeligheid van de hersenen voor bepaalde chemische boodschappen.
- b. Lang uitslapen in het weekend is een goede manier om de slaap die men tijdens de week gemist heeft, in te halen.
- c. De neiging om later te gaan slapen, neemt af met de groei in de puberteit.
- d. Later beginnen met school lost de cognitieve taken niet helemaal op.

23. Welke van onderstaande uitspraken is fout?

- a. De groeispurt van meisjes begint vroeger, maar duurt even lang als die van jongens.
- b. De motorische performantie van meisjes gaat trager.
- c. De atletische vaardigheden spelen een minder belangrijke rol bij het zelfconcept van meisjes.
- d. De groeispurt van jongens begint later dan die van meisjes.

24. Welke opvoedingsstijl is in de adolescentie extra uitdagend om te behouden?

- a. Autoritaire opvoedingsstijl.
- b. Autoritatieve opvoedingsstijl.
- c. Permissieve opvoedingsstijl.
- d. Onverschillige opvoedingsstijl.

25. Welke van onderstaande stellingen is juist gebleken uit het onderzoek met 'beepers'?

- a. Adolescenten rapporteren meer negativiteit door veranderingen in neurotransmitters.
- b. Adolescenten gaan meer negatieve levensgebeurtenissen hebben die gelinkt zijn aan dagdagelijkse situaties.**
- c. Adolescenten hebben meer stemmingsschommelingen.
- d. Adolescenten voelen zich meer verdrietig bij volwassenen.

26. Welke uitspraak over geslachtsintensificatie bij adolescenten is fout?

- a. Geslachtstereotypering is niet universeel.
- b. Het neemt toe naar de volwassenheid.
- c. Jongens zijn meer stereotiep.
- d. Geslachtsintensificatie is meer typisch voor meisjes.

27. Welk rijtje is niet consistent wat betreft gehechtheid?

- a. Veilig – vertrouwen – vriendschap.
- b. Weerstandig – totale versmelting – wanhoop.
- c. Vermijndend – onafhankelijk – snelle liefde.
- d. Vermijndend – wantrouwen – jaloers.

28. Op gebied van synapsen bij adolescenten zien we dat ...

- a. ... de pruning van niet-gebruikte neuronen verder gaat.
- b. ... neuronen sterkere verbindingen maken tussen hersenverbindingen.
- c. ... de myelinisatie en pruning ervoor zorgen dat de adolescent opgewonden raakt.
- d. Zowel A als B zijn correct.

29. Wat zorgt voor sensatiezucht en impulsiviteit bij adolescenten?

- a. Een onevenwicht van het prefrontale netwerk en emotioneel-sociale netwerk.
- b. Ze willen hun identiteit exploreren.
- c. Peerpressure.
- d. Zwakke schoolprestaties.

30. Exploratie in de ... is gevaarlijk voor mensen met Resilience op vlak van ... vermindert dit effect.

- a. Breedte – identiteitsverwarring – onafhankelijkheid.
- b. Diepte – hoog neuroticisme – openheid.
- c. Breedte – weinig verbintenissen – intieme relaties.
- d. Diepte – foreclosure – autoritaire opvoeding.

Deel 2: Vroege volwassenheid.

1. Welke van onderstaande beweringen betreffende 'lang leven' en erfelijkheid is correct?

- a. De erfelijkheid van 'lang leven' bedraagt 0,75.
- b. Verwantschapsstudies leveren geen steun voor de bewering dat 'lang leven' een familietrek is.
- c. De erfelijkheid van lang leven is bij benadering 0,95, wat erop wijst dat 'lang leven' rechtstreeks gerelateerd is aan genetische factoren.
- d. Eerder dan 'lang leven' rechtstreeks te erven, erven mensen risicofactoren die hun kans op vroeger of later sterven beïnvloeden.

2. De bekwaamheid van iemands hart om tegemoet te komen aan de zuurstofbehoefte van het lichaam gedurende normale, alledaagse activiteiten vertoont het volgende patroon van verandering doorheen de volwassenheid: ...

- a. Het blijft onveranderd doorheen de volwassenheid.
- b. Het vermindert geleidelijk na de leeftijd van 30 jaar.
- c. Het neemt een beetje toe tot op de leeftijd van 40 jaar en neemt dan snel af.
- d. Het neemt geleidelijk toe tot op de leeftijd van 50 jaar.

3. Stel dat je een onderzoeker bent die de invloed van biologische veroudering op motorische vaardigheden wil bestuderen. Welke groep mensen zou je moeten bestuderen?

- a. Mensen die regelmatig sport beoefenen.
- b. Mensen die af en toe sport beoefenen.
- c. Buitengewone atleten.
- d. Mensen die nooit aan sport doen.

4. Jan is een tennisspeler, Michiel speelt golf. Welke van onderstaande beweringen is correct?

- a. De atletische vaardigheden van Jan zullen een piek bereiken wanneer hij vooraan in de 30 is.
- b. Michiels vaardigheden zullen pieken wanneer hij achteraan in de 20 of vooraan in de 30 is.
- c. De vaardigheden van beide atleten zullen pieken wanneer ze achteraan in de 30 zijn.
- d. De vaardigheden van beide atleten zullen pieken wanneer ze vooraan in de 20 zijn.

5. Meneer Hermans en meneer Janssen hebben dezelfde leeftijd. Meneer Hermans is er economisch gezien goed aan toe, terwijl meneer Janssen afhankelijk is van maatschappelijke ondersteuning. Welke van volgende beweringen is correct?

- a. Meneer Janssen heeft een zwakkere gezondheid dan meneer Hermans, en dit verschil zal geleidelijk toenemen doorheen hun volledige levensloop.
- b. Gezondheidsverschillen zullen relatief klein zijn gedurende de vroege kindertijd, vergroten tijdens de middelbare volwassenheid, en opnieuw meer gelijkaardig worden op oude leeftijd.
- c. Meneer Janssen zal een relatief zwakke gezondheid hebben, die gestaag zal verbeteren doorheen het verloop van zijn leven.
- d. De gezondheid van meneer Hermans zal geleidelijk verslechteren naarmate hij ouder wordt, terwijl de gezondheid van meneer Janssen gestaag zal verbeteren totdat hun gezondheidstoestand vrijwel gelijkaardig is wanneer ze achteraan in de 40 en vooraan in de 50 zijn.

- 6. Elk van volgende uitspraken kenmerken onderzoeksbevindingen over trouw en lange-termijn verbintenissen, behalve ...**
- Mannen zijn meer van streek bij de gedachte dat hun partner seks heeft met iemand anders.
 - Mannen beschouwen ontrouw als een mogelijk verlies van investering vanwege hun partner voor de kinderen.
 - Conflicterende doelen en attitudes tussen mannen en vrouwen zijn het grootst voor jongvolwassenen.
 - Vrouwen zijn meer van streek bij de gedachte dat hun partner affectie voelt voor iemand anders.
- 7. Barbara is muzikante, Chris is kunstenaar, en Dennis is ingenieur. Welke van de volgende beweringen is wellicht correct?**
- Barbara zal de laatste zijn om een stijging in creativiteit te vertonen.
 - De creativiteit van Chris zal de laatste zijn die een piek bereikt.
 - De creativiteit van Dennis zal later pieken dan de creativiteit van de andere twee.
 - De creativiteit van deze drie zal in dezelfde mate afnemen.
- 8. Een belangrijke factor die bijdraagt aan het verlies van efficiëntie van het immuunsysteem wanneer we ouder worden is ...**
- ... het groter worden van de prostaatklier.
 - ... het kleiner worden van de thymusklier.
 - ... een vermindering in schildklierhormoon.
 - ... het vergroten van de hypofyseklief.
- 9. Welke van onderstaande feiten levert de sterkste evidentie tegen de hypothese dat vrouwen niet vaak slagen in 'mannen'-beroepen omdat ze hiervoor niet bekwaam zijn?**
- Niemand kan de bekwaamheden die voor deze beroepen nodig zijn meten.
 - Zelf mathematisch zeer getalenteerde vrouwen kiezen ervoor om deze richting niet uit te slaan.
 - Veel mannelijk supervisors staan weigerachtig tegenover het aanwerven van vrouwen voor deze jobs.
 - Er bestaan geen gekende biologische verschillen in deze bekwaamheden.
- 10. Het belangrijkste verschil tussen de theorieën van Levinson en Vaillant is dat de theorie van Vaillant ...**
- ... meer de klemtoon legt op de overgang dan op de fase.
 - ... voornamelijk gebaseerd was op onderzoek met vrouwen.
 - ... een strikt leeftijdsgerelateerd schema van verandering ontkent.
 - ... meer relevant is voor ontwikkeling in andere landen.
- 11. Volgens de ethologische theorie zoeken vrouwen een partner die intelligent is en financiële status en karakter heeft, omdat deze mannen meer geneigd zijn om ...**
- ... een groot aantal kinderen voort te brengen.
 - ... te helpen bij het succesvol opvoeden van de kinderen.
 - ... bevredigende seksuele partners zijn.
 - ... lichamelijk gezonder zijn dan anderen.

12. Volwassenen die een gevoel van wanhoop ervaren over liefdesrelaties, met intense emotionele pieken en dalen, hadden toen ze kinderen waren wellicht de volgende soort relatie met hun ouders: ...

- a. Weerstandig.
- b. Veilig.
- c. Onmogelijk te zeggen.
- d. Vertrouwend.

13. In een studie van goed opgeleide mannen was het hebben van een hechte band met een broer/zus in de vroege volwassenheid ...

- a. ... niet gerelateerd aan enige bevindingen in de latere volwassenheid.
- b. ... de beste predictor voor emotionele gezondheid op de leeftijd van 65 jaar.
- c. ... negatief gecorreleerd met hoge bloeddruk in het latere leven.
- d. ... een predictor van stabiele huwelijksstatus in het latere leven.

14. Elk van deze kenmerken is karakteristiek voor individuen die vrijwillig kinderloos zijn, behalve ...

- a. ... enig kind zijn.
- b. ... hoogopgeleid zijn.
- c. ... weinig betrokkenheid met hun gekozen carrière.
- d. ... prestigieuze beroepen.

15. Welke van deze stiefouders heeft het wellicht het eenvoudigst om een positieve relatie te vormen met de stiefkinderen.

- a. Een stiefmoeder zonder biologische kinderen.
- b. Een stiefmoeder met biologische kinderen.
- c. Een stiefvader zonder biologische kinderen.
- d. Een stiefvader met biologische kinderen.

16. Welke 2 factoren kenmerken het best de overgang tussen adolescentie en jongvolwassenheid?

- a. Het prefrontale netwerk en neurotransmitterrespons.
- b. Het aantal neuronen en neurotransmitter.
- c. De capaciteit van het werkgeheugen en aandacht.
- d. Betere verbindingen tussen neuronen en meer myelinisatie.

17. Welke uitspraak in verband met de telomeertheorie is fout?

- a. Chronische ziekten zorgen voor het versnellen van het verkorten van telomeren.
- b. Stress en depressie zorgen voor het versnellen van het verkorten van telomeren.
- c. Telomeren kunnen enkel verkorten totdat ze hun functie verliezen.
- d. De telomeren van de dochter worden gedeeltelijk bepaald door de vader.

18. Wat neemt af tijdens de jongvolwassenheid?

- a. Vruchtbaarheid – immuunsysteem – explosieve kracht.
- b. Elasticiteit van de lens – hoge frequenties horen – vruchtbaarheid.
- c. Lage frequenties horen – kleurperceptie – explosieve kracht.
- d. Diepteperceptie – vruchtbaarheid – immuunsysteem.

19. Welke reeks in verband met gehechtheid is fout?

- a. Vermijdende gehechtheid – snel verlief – onafhankelijk.
- b. Weerstandige gehechtheid – extreem gehecht zijn – jaloers.
- c. Veilige gehechtheid – vertrouwen – vriendschap.
- d. Vermijdende gehechtheid – geen volledige versmelting – jaloers.

20. Ouderschap leidt volgens bevraging bij koppels tot ...

- a. ... verminderde huwelijksvrede.
- b. ... minder vrijheid.
- c. ... problemen in combinatie werk – familie.
- d. ... minder geld voor andere activiteiten.

21. Partnermisbruik komt vaak voor bij ...

- a. ... een dader die afhankelijk, jaloers en bezitterig is.
- b. ... een slachtoffer dat afhankelijk, jaloers en bezitterig is.
- c. ... een dader die onverschillig en afgunstig is.
- d. ... een slachtoffer dat onafhankelijk, angstig en bezitterig is.

22. Welke van onderstaande horen bij de adolescentie en welke bij de jongvolwassenheid?

- I. Psychologische adaptatie aan lichamelijke veranderingen.
 - II. Vererven van waarden en een ethisch kader voor gedrag.
 - III. Het vastleggen van een langdurige seksuele en emotioneel intieme relatie.
 - IV. Het ontwikkelen van meer volwassen manieren van omgaan met leeftijdsgenoten van beide geslachten.
- a. Adolescentie: I, II – jongvolwassenheid: III, IV.
 - b. Adolescentie: I – jongvolwassenheid: II, III, IV.
 - c. Adolescentie: I, III – jongvolwassenheid: II, IV.
 - d. Adolescentie: I, II, IV – jongvolwassenheid: III.

23. In het tweede huwelijk ...

- a. ... is de kans op een breuk groter.
- b. ... is er minder stress.
- c. ... worden de problemen van het eerste huwelijk vergeten.
- d. Alle bovenstaande zijn correct.

24. Hoe komt het dat onze stofwisseling vertraagt wanneer we ouder worden?

- a. Een vertraagd metabolisme.
- b. Een versneld metabolisme.
- c. Minder actieve spiercellen.
- d. Meer actieve spiercellen.

25. Volgens Levinson ontwikkelen we een onderliggende ... bestaande uit ..., bijvoorbeeld ...

- a. Levensstructuur – relaties met belangrijke anderen – de mentor op het werk.
- b. Levensstructuur – overgangsfasen – intieme relaties.
- c. Levensstructuur – overgangsfasen – de mentor op het werk.
- d. Levensstructuur – intieme relaties – de mentor op het werk.

26. Welk rijtje in verband met gehechtheid is fout?

- a. Veilige gehechtheid – vertrouwen – vriendschap.
- b. Vermijdende gehechtheid – onafhankelijk – snelle liefde.
- c. Weerstandige gehechtheid – totale versmelting – wanhoop.
- d. Vermijdende gehechtheid – wantrouwen – jaloers.

Deel middelbare volwassenheid.

- 1. De leeftijdstrends inzake gekristalliseerde en vloeiende intelligentie die gerapporteerd werden in de Seattle Longitudinal Study (Schaie) tonen aan dat mensen in de middenleeftijd ...**
 - a. ... geleidelijke toenames in perceptuele snelheid vertonen.
 - b. ... wat intelligentie betreft op hun hoogtepunt zijn en dat het niet bergaf gaat met hen.
 - c. ... vaak hun intellectuele capaciteiten overschatten, wat vaak tot ontluisterende situaties leidt.
 - d. ... sterke dalingen in vaardigheden vertonen rond de leeftijd van 40 jaar.

- 2. Bij vele vrouwen bij wie door mutaties de ... BRCA1 of BRCA2 ontbreken, is er een verhoogd risico op borstkanker Wat levensstijl betreft, verhoogt onder meer ... het risico op borstkanker bij deze vrouwen.**
 - a. Stabiliteitsgenen – op jonge leeftijd – roken.
 - b. Tumor onderdrukkende genen – op jonge leeftijd – alcoholgebruik.
 - c. Stabiliteitsgenen – op alle leeftijden – roken.
 - d. Tumor onderdrukkende genen – op alle leeftijden – alcoholgebruik.

- 3. Dokters schrijven aan vrouwen in de middelbare leeftijd vooral ... voor en slechts in uitzonderlijke gevallen Oestrogeen beschermt in zekere mate tegen ..., maar verhoogt het risico op**
 - a. Oestrogeenvervangende therapie (ERT) – hormoonvervangende therapie (HRT) – kanker van de karteldarm (colon) – kanker van de baarmoeder.
 - b. Hormoonvervangende therapie (HRT) – oestrogeenvervangende therapie (ERT) – kanker van de baarmoeder – kanker van de karteldam (colon).
 - c. Hormoonvervangende therapie (HRT) – oestrogeenvervangende therapie (ERT) – kanker van de karteldarm (colon) – kanker van de baarmoeder.
 - d. Oestrogeenvervangende therapie (ERT) – hormoonvervangende therapie (HRT) – kanker van de baarmoeder – kanker van de karteldarm (colon).

- 4. Welke conclusie kan men trekken uit het onderzoek over het effect van een minder calorierijk dieet op het verlengen van de levensduur?**
 - a. Bij apen is duidelijk aangetoond dat door zulk dieet een langere levensduur wordt bereikt.
 - b. Ratten en muizen die op zo'n dieet gezet worden leven langer.
 - c. Alternatieve maatregelen (bv. natuurlijke voeding) hebben bij mensen hetzelfde effect op de levensduur als dit soort van dieet.
 - d. Vroeger of later in het leven met zo'n dieet beginnen heeft bij ratten en muizen eenzelfde effect op de levensduur.

- 5. Welk van volgende uitspraken is niet juist?**
 - a. Vrouwen die minder kinderen hebben, hebben minder last van de symptomen van de menopauze.
 - b. De menopauze is in niet-Westerse culturen minder gemedicaliseerd.
 - c. In culturen waar oudere vrouwen meer gerespecteerd worden, beschouwen de vrouwen de menopauze minder als een belangrijke indicator van de middelbare leeftijd.
 - d. De lichamelijke symptomen waar vrouwen in de menopauze over klagen, nemen in verschillende culturen een andere vorm aan.

6. Welke van onderstaande reeksen is niet intern consistent?

- a. Glazen plafond – versterking van de geslachtsrollen – dubbele norm.
- b. Androgynie – menopauze – hormonen.
- c. Mentor – behoeder van de cultuur – behoeder van de familie.
- d. Erikson – Vaillant – McAdams.

7. Welke van onderstaande reeksen is niet intern consistent?

- a. Identiteitscrisis – ‘midlife crisis’ – Vaillant.
- b. Sociale klok – afwijking van de norm (off time) – levenstevredenheid.
- c. Versterking van de geslachtsrollen – parentale imperatief – tegenstelling mannelijk tegenover vrouwelijk (Levinson).
- d. Generativiteit – overgeslagen generatie – mensen van middelbare leeftijd die aan universiteit of hogeschool gaan studeren.

8. Vele onderzoekers geloven dat de meeste (of zelfs alle) cognitieve veranderingen in de volwassenheid gebaseerd zijn op ...

- a. ... studies die tekortkomingen vertonen in het onderzoeksopzet.
- b. ... omgevingsinvloeden zoals vervuiling.
- c. ... een algemene vertraging van het centrale zenuwstelsel.
- d. ... negatieve vooroordelen in de maatschappij tegenover oudere mensen.

9. Welke uitspraak is waar?

- a. Volgens Vaillant hebben mannen een grotere kans om een ‘midlife crisis’ mee te maken.
- b. Het werk van Levinson toont aan dat mensen die een ‘midlife crisis’ doorlopen vaak problemen hebben hun levensstructuur op te bouwen.
- c. Kenmerkende veranderingen die verband houden met innerlijke onrust treden plots op tijdens de middelbare leeftijd.
- d. Het werk van Vaillant leverde weinig evidentie op voor een ‘midlife crisis’ in het leven van de meeste mensen.

10. Onderzoek heeft aangetoond dat mensen die als adolescent of jongvolwassene in hun leven veel problemen hebben gekend, in de middelbare leeftijd volwassenen zijn die ...

- a. ... het leven vanuit een negatief, pessimistisch standpunt bekijken.
- b. ... zeer grote angst vertonen als ze met nog meer problemen geconfronteerd worden.
- c. ... in staat zijn om meer doelgericht om te gaan met problemen van het leven.
- d. ... het gevoel hebben dat het leven hen in de volwassenheid wat welwillender moet behandelen.

11. Welke uitspraak over onderzoek over generativiteit door middel van verhalen is juist?

- a. Mensen die hoog scoren op generativiteit hebben minder negatieve en meer positieve gebeurtenissen meegemaakt in hun leven.
- b. Mensen die hoog scoren op generativiteit vertellen verhalen waarin een positief gebeuren omslaat in iets negatiefs (zogenaamde ‘themes of contamination’).
- c. Mensen die laag scoren op generativiteit vertellen verhalen waarin zeer negatieve gebeurtenissen gevolgd worden door een goede afloop (‘themes of redemption’).
- d. De factoren die mensen ertoe brengen om in te zien dat uit tegenslag iets goeds voortkomt, zijn niet goed gekend.

12.... gebruikt verhalen om de generativiteit van mensen van middelbare leeftijd te onderzoeken, terwijl ... het begrip 'flow' introduceerde om het totaal opgaan in bepaalde activiteiten aan te geven. ... besteedt veel aandacht aan het consolideren van de beroepsloopbaan en ... is bekend om zijn begrip van de heteronome moraal.

- a. McAdams – Csikszentmihalyi – Vaillant – Piaget.
- b. Csikszentmihalyi – McAdams – Levinson – Piaget.
- c. Erikson – Csikszentmihalyi – Vaillant – Kohlberg.
- d. McAdams – Csikszentmihalyi – Levinson – Kohlberg.

13. Welke van volgende factoren wordt niet vermeld in het boek van Berk als een belangrijk element van de voorbereiding op pensionering?

- a. Lichamelijke fitheid.
- b. Juridische kwesties.
- c. Relatie met de kleinkinderen.
- d. Ontspanningsactiviteiten.

14. Contacten met en steun van broers en zussen ...

- a. ... blijven onveranderd in de middelbare leeftijd.
- b. ... nemen af van vroege naar middelbare volwassenheid.
- c. ... verbeteren tijdens de middelbare leeftijd.
- d. ... vertonen grote schommelingen, afhankelijk van het geslacht en de gezondheidstoestand van de ouders.

15. Erik probeert de relatie met zijn ouders, waar hij al lang geen contact meer mee heeft, te herstellen. Volgens Levinson is hij bezig met welke ontwikkelingstaak van de middelbare volwassenheid?

- a. Jong vs. oud.
- b. Vernietigen vs. scheppen.
- c. Mannelijk vs. vrouwelijk.
- d. Binding vs. afzondering.

16. Welke uitspraak is waar?

- a. Het werk van Vaillant leverde weinig evidentie op voor een 'midlife crisis' in het leven van de meeste mensen.
- b. Kenmerkende veranderingen die verband houden met innerlijk onrust treden plots op tijdens de middelbare leeftijd.
- c. Problemen bij het opbouwen van de levensstructuur leiden regelmatig naar een 'midlife crisis'.
- d. Volgens Vaillant hebben mannen een grotere kans om een 'midlife crisis' mee te maken.

17. Welke van onderstaande komt meer voor bij mensen die vaak boos worden?

- a. Depressie.
- b. Obesitas.
- c. Roken.
- d. Hoge opleiding.

18. Christine werkt als luchtverkeersleidster. Waarin zal ze minder achteruitgang hebben dan leeftijdsgenoten door haar werkervaring?

- a. Numerieke capaciteiten.
- b. Verbaal vermogen.

- c. Logisch redeneren.
- d. Cognitieve inhibitie

19. Het climacterium zorgt voor ...

- a. ... kortere periodes tussen de menstruatie bij vrouwen en bij de helft van de mannen erectiestoornissen, vaak zijn hormonen hier echter geen oorzaak van.
- b. ... langere periodes tussen de menstruatie bij vrouwen en bij mannen erectiestoornissen door een daling in testosteron.
- c. ... langere periodes tussen de menstruatie bij vrouwen en bij de helft van de mannen erectiestoornissen als gevolg van hormonale veranderingen.
- d. ... langere periodes tussen de menstruatie bij vrouwen en bij de helft van de mannen erectiestoornissen, vaak zijn hormonen hier echter geen oorzaak van.

20. Welke stelling over onderzoek naar de middelbare volwassenheid is fout?

- a. Cohorte-effecten worden overkomen door longitudinale studies.
- b. Verbale intelligentie blijft stabiel bij longitudinale studies.
- c. Verbale intelligentie daalt bij longitudinale studies.
- d. Perceptuele snelheid daalt sterk bij longitudinale studies.

21. Welke stelling over mensen die hun baan opzeggen om voor hun zieke ouders te zorgen is correct?

- a. Ze doen het in het algemeen slecht omwille van financiële moeilijkheden en isolement.
- b. Ze hebben minder stress dan degenen die het combineren.
- c. Ze doen het fysisch beter dan degenen die het combineren.
- d. Ze rapporteren betere ouder-kind relaties.

22. Welke van onderstaande stellingen is fout i.v.m. een dieet met lage calorieën?

- a. Bepaalde dieren leven hierdoor 60% langer.
- b. Dit werd bestudeerd met behulp van apen.
- c. Het heeft evenveel effect als medicatie en betere levensomstandigheden.
- d. Het werkt beter tegen cardiovasculaire ziekten en kankers.

23. De ... intelligentie ontwikkelt ..., piekt ... en daalt ... dan de ... intelligentie.

- a. Gekristalliseerde – later – later – later en zwakker – vloeiende.
- b. Vloeiende – vroeger – later – later en zwakker – gekristalliseerde.
- c. Gekristalliseerde – vroeger – vroeger – vroeger en sneller – vloeiende.
- d. Vloeiende – later – later – later en zwakker – gekristalliseerde.

24. De correlatie van de ... intelligentie met verwerkingssnelheid is hoger in de ... omdat ze nodig is voor het ... van de ... intelligentie.

- a. Vloeiende – kindertijd – verwerven – gekristalliseerde.
- b. Vloeiende – middelbare volwassenheid – behouden – gekristalliseerde.
- c. Gekristalliseerde – kindertijd – verwerven – vloeiende.
- d. Gekristalliseerde – middelbare volwassenheid – behouden – vloeiende.

Deel late volwassenheid.

- 1. In lange-termijnstudies van persoonlijkheidstrekken, vertonen ouderen die vrede hebben met hun leven ondanks onvolmaaktheden een toename in ...**
 - a. ... neuroticisme.
 - b. ... plichtsgetrouwheid.
 - c. ... extraversie.
 - d. ... vriendelijkheid.**

- 2. Omdat Gandhi en Luther King Jr. in opstand kwamen tegen vervolging en onrechtvaardigheid om hun visies van een universele menselijke gemeenschap te propageren, hadden ze de volgende van Fowlers fasen van geloofsontwikkeling bereikt ...**
 - a. Conjunctief.**
 - b. Intuïtief-projectief.
 - c. Synthetisch-conventioneel.
 - d. Individuatief-reflectief.

- 3. Uit studies met ouderen blijkt dat religieuze participatie een sterke predictor was van ...**
 - a. ... het behouden van vaardigheden.
 - b. ... beter lichamelijk functioneren.**
 - c. ... optimisme.
 - d. ... probleemgerichte copingstrategieën.

- 4. Mia stopt tweemaal per dag bij het huis van haar moeder Jeanne. Als Jeanne moeite heeft om zich aan te kleden of het bed op te maken, dan helpt Mia haar, en de twee vrouwen babbelen terwijl ze werken. Echter als Jeanne geen moeite heeft met taken als koffie maken of het afwasmachine uitladen, dan trekt Mia zich terug en doet ondertussen andere zaken. Mia's gedrag ten opzichte van Jeanne terwijl ze koffie maakt kan beschouwd worden als ...**
 - a. ... gesteunde onafhankelijkheid script.
 - b. ... onafhankelijkheid-negeren script.**
 - c. ... afhankelijkheid-steun script.
 - d. ... wederzijdse-afhankelijkheid-steun script.

- 5. In een hypothetische situatie waarin ze net verteld werden dat ze een bijkomende 20 jaar te leven hebben omwille van nieuwe medische doorbraken, zullen een 80-jarige man en vrouw ...**
 - a. ... sterke, persoonlijke vriendschappen ontwikkelen met hun dokters en chirurgen.
 - b. ... de banden met bestaande vrienden verbreken en nieuwe vriendschappen vormen.
 - c. ... zeer uiteenlopende sociale voorkeuren ontwikkelen.**
 - d. ... dezelfde bevredigende sociale relaties behouden die ze al gevormd hebben.

- 6. Een van de redenen waarom sociaal contact zo laag is in verzorgingstehuizen is dat ...**
 - a. ... bewoners geen controle hebben over hun contacten.**
 - b. ... er niet heel veel beschikbare sociale partners zijn.
 - c. ... de instelling zich niet betreft bij sociaal contact.
 - d. ... begeleiders onvoldoende assistentie voorzien.

7. Wanneer huwelijks tevredenheid gemeten wordt doorheen de volwassenheid, vindt men dat ...

- a. ... tevredenheid langzaam afneemt doorheen de volwassenheid.
- b. ... tevredenheid het laagst is in de middelbare volwassenheid, en het hoogst in de jongvolwassenheid.
- c. ... tevredenheid een piek bereikt in de middelbare volwassenheid en daarna vermindert.
- d. ... tevredenheid toeneemt van de middelbare volwassenheid tot de late volwassenheid.

8. Uit verschillende studies blijkt dat 12 tot 20 procent van de invalide ouderen ...

- a. ... invalide is geworden door kwetsuren die gebeuren in de vroege volwassenheid en niet juist behandeld werden.
- b. ... stierf binnen 2 jaar nadat ze invalide werden.
- c. ... verbetering toonden 2 tot 6 jaren later.
- d. ... hun onafhankelijke levensstatus behielden zonder hulp vanwege anderen.

9. Beeldvormingsonderzoek van de hersenen suggereert dat ...

- a. ... de groei van zenuwvezels bij oudere volwassenen drastisch afneemt na de leeftijd van 60 jaar.
- b. ... toegenomen myelinisatie optreedt op een verminderd aantal zenuwvezels tijdens de oudere leeftijd, wat leidt tot snellere maar minder denkprocessen.
- c. ... oudere volwassenen compenseren voor verlies van neuronen door bijkomende hersengebieden te gebruiken om cognitieve verwerking te steunen.
- d. ... het grootste gebied van verlies van neuronen optreedt in de frontale lobben.

10. Hoe verhouden mannen en vrouwen zich voor wat betreft hun lichamelijke gezondheid na de leeftijd van 85 jaar?

- a. Vrouwen hebben meer fatale ziektes dan mannen.
- b. Mannen hebben minder kans om verzwakt te zijn dan vrouwen.
- c. Mannen hebben meer niet-fatale toestanden dan vrouwen.
- d. Vrouwen hebben minder gezondheidsproblemen.

11. Je bejaarde buurvrouw vraagt zich af of ze vitaminesupplementen zal nemen om zich te beschermen tegen cardiovasculaire ziekte en geheugenverlies. Wat zou je haar aanraden?

- a. Vitaminesupplementen zijn niet nodig als je goed eet.
- b. Deze supplementen hebben hun nut bewezen voor een verbeterde immuunrespons, toename in spiermassa en verminderde maculaire achteruitgang, maar hebben geen voordelen aangetoond voor wat betreft cardiovasculaire ziekte of geheugenverlies.
- c. Deze supplementen zijn enkel nuttig voor heel actieve mensen.
- d. Dit is een goed idee, vermits onderzoek heeft getoond dat vitamine-mineralen supplementen sterke effecten hebben in deze gebieden.

12. Welke van onderstaande is het beste voorbeeld van primaire veroudering?

- a. Verziendheid omwille van een verstijvende lens.
- b. Gewichtstoename omwille van sedentaire levenswijze.
- c. Longkanker omwille van roken.
- d. Hoge bloeddruk omwille van langdurige stress.

13. Op leeftijd van 72 jaar heeft je vriend van de dokter te horen gekregen dat hij tekenen van osteoartritis vertoont. Je kan je vriend vertellen dat ...

- a. ... dit een normale toestand is voor oudere volwassenen.
- b. ... dit veroorzaakt wordt door een gebrek aan beweging in zijn leven.
- c. ... hij meer calcium in zijn voeding zou moeten voorzien.
- d. ... dit veroorzaakt een auto-immuun reactie.

14. ... is de meest algemeen gekende risicofactor voor sporadische Alzheimer, aanwezig in 50% van de gevallen.

- a. De aanwezigheid van amyloïde plaques ...
- b. Het optreden van een hoofdkwetsuur voor de leeftijd van 15 jaar ...
- c. Het abnormale APOE4-gen ...
- d. Extreem lage niveau van aluminium in de bloedstroom ...

15. Welk soort geheugen vertoont de kleinste achteruitgang als mensen ouder worden?

- a. Prospectief geheugen.
- b. Impliciet geheugen.
- c. Oproepingsgeheugen.
- d. Langetermijngeheugen.

16. Welke stelling is fout in verband met APOE4-gen en Alzheimer?

- a. 31% van de mensen zijn dragers.
- b. 91% van homozygoten APOE4-dragers krijgen Alzheimer.
- c. Mensen met APOE4 maken meer kans op familiale Alzheimer.
- d. 37% van de Alzheimerpatiënten heeft Alzheimer door APOE4.

17. Hoe verhouden mannen en vrouwen zich voor wat betreft hun lichamelijke gezondheid na de leeftijd van 85 jaar?

- a. Vrouwen hebben meer fatale ziekten dan mannen.
- b. Vrouwen hebben over het algemeen minder gezondheidsproblemen.
- c. Mannen hebben meer niet-fatale toestanden van vrouwen.
- d. Mannen hebben minder kans op een handicap omdat het slechts de sterksten zijn die zijn overgebleven.

18. Waarom is het belangrijk dat de dokter een lijst bijhoudt van medicamenten die hij voorschrijft aan bejaarden?

- a. Omdat ouderen vaak de neveneffecten verbergen.
- b. Omdat ouderen vaak medicijnen vragen die ze niet nodig hebben.
- c. Omdat de neveneffecten van sommige medicijnen op dementie kunnen lijken.
- d. Omdat ouderen sneller verslaafd kunnen raken aan medicijnen.

19. Alzheimer is het best te vinden door ...

- a. ... bloedonderzoek.
- b. ... lichamenlijk onderzoek.
- c. ... een MRI.
- d. ... het uitsluiten van andere ziekten.

20. Welke stelling over de hersenen in de late volwassenheid is fout?

- a. Gewicht van bepaalde hersengebieden neemt af met 25%.
- b. De hersenen doen aan rekrutering.
- c. Het autonoom zenuwstelsel gaat er niet op achteruit.
- d. Er worden nieuwe neuronen aangemaakt.

21. Welke stelling over slaap in de late volwassenheid is fout?

- a. Ouderen hebben minder slaap nodig dan vroeger.
- b. In- en doorslaapmoeilijkheden ontstaan door een verandering in hersenprocessen.
- c. Slaapproblemen bij ouderen is heel normaal.
- d. Slaapproblemen kunnen niet met medicatie behandeld worden.

22. Een oma kan goed koken, maar gebruikt soms te veel zout en peper. Welke van onderstaande geeft hier geen goede verklaring voor?

- a. Het aantal smaakpapillen neemt af bij het ouder worden.
- b. De oma draagt een kunstgebit.
- c. De oma heeft heel haar leven lang gerookt.
- d. De oma is blootgesteld aan milieuvuilers.

23. Welke van onderstaande horen respectievelijk bij de middelbare volwassenheid en late volwassenheid?

- I. Gevoel van controle en zelfvertrouwen.
- II. Aanpassen aan onvermijdelijke mix van overwinningen en teleurstellingen.
- III. Fakkeldoorgeven, behouder van betekenis zijn.
- IV. Culturele waarden laten samenvallen met persoonlijke waarden.
- a. Middelbare volwassenheid: III, IV – late volwassenheid: I, II.
- b. Middelbare volwassenheid: I, II – late volwassenheid: III, IV.
- c. Middelbare volwassenheid I, III, IV – late volwassenheid: II.
- d. Middelbare volwassenheid: IV – late volwassenheid: I, II, III.

24. De compressie van morbiditeit is ...

- a. ... een periode van beperking met sterk gedaalde functies en kwalen.
- b. ... een periode waardoor mensen langer leven door nieuwe medicatie en hulp.
- c. ... een verandering in gezondheidszorg waardoor mensen langer leven.
- d. ... een periode waarin mensen naar het rusthuis trekken.

Andere.

- 1. Wanneer piekt de eenzaamheid?**
 - a. Doorheen heel de volwassenheid.
 - b. Late jongvolwassenheid.
 - c. Middelbare volwassenheid.
 - d. Eind tienerjaren – begin 20 door hechtingsstijlen.**

- 2. Wat is juist over media-multitasking?**
 - a. Het geeft je een goed gevoel bij het werken.
 - b. Je kan meer van je doelen bereiken.
 - c. Je kan meer switchen tussen verschillende taken.**
 - d. Switchen tussen gelijke taken zorgt voor betere scores op expliciete taken.

- 3. Wat gebeurt er doorheen de volwassenheid in verband met reactietijden?**
 - a. Vanaf 20 jaar tot 90 is er een geleidelijke toename.**
 - b. Deze blijven gelijk tussen jong- en midden-volwassenheid en kennen een geleidelijke toename in late-volwassenheid.
 - c. Geleidelijke afname.
 - d. Geen verschil.

- 4. De voornaamste doodsoorzaken zijn ... bij jongvolwassenen, ... op middelbare leeftijd en ... bij de late volwassenheid.**
 - a. Ongevallen – kanker – cardiovasculaire ziekten.**
 - b. Aids – kanker – cardiovasculaire ziekten.
 - c. Ongevallen – cardiovasculaire ziekten – Alzheimer.
 - d. Zelfmoord – kanker – cardiovasculaire ziekten.

- 5. Waar verschillen jonge en oude mensen het meest in?**
 - a. Autobiografisch geheugen, doelbewust geheugen en associatief geheugen.
 - b. Impliciet geheugen, autobiografisch geheugen en associatief geheugen.
 - c. Prospectief geheugen, doelbewust geheugen en associatief geheugen.**
 - d. Impliciet geheugen, prospectief geheugen en doelbewust geheugen.

- 6. Welke hersendelen zijn het meest gevoelig voor achteruitgang in volgorde?**
 - a. Frontaal – pariëtaal – corpus callosum.
 - b. Frontaal – pariëtaal – occipitaal.**
 - c. Occipitaal – frontaal -pariëtaal.
 - d. Corpus callosum – pariëtaal – frontaal.

- 7. Welke van onderstaande stellingen is niet correct in verband met levensverwachting?**
 - a. Daalt altijd als functie van de leeftijd.**
 - b. Hangt samen met leeftijd en cohort.
 - c. Is met 30 jaar gestegen in de laatste 100 jaar.
 - d. De levensverwachting voor blanke mannen 85+ ligt even hoog als voor zwarte mannen 85+.

8. Waarom is het belangrijk dat do